

บทที่ ๖

ความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์

การศึกษาความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์
ในบทนี้ แยกพิจารณาทัศนะของอาจารย์เกี่ยวกับความรู้สึกขัดแย้งในบทบาทของอาจารย์เป็น
สองประเด็นใหญ่ คือ ความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ และความขัดแย้ง
ระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ ดังได้กล่าวข้างต้นในบทที่ ๑ ความขัดแย้งระหว่างหน้าที่
ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์ หมายถึง อาจารย์เคยและหรือกำลังปฏิบัติหน้าที่นั้น แต่มี
ความรู้สึกไม่ชอบหน้าที่นั้น กล่าวคือ อาจารย์เคยและหรือกำลังปฏิบัติงานวิจัย แต่มีความรู้สึก
ไม่ชอบงานวิจัย หรืออาจารย์ไม่เคยปฏิบัติหน้าที่นั้น แต่มีความรู้สึกชอบหน้าที่นั้น เช่น อาจารย์
ไม่เคยปฏิบัติงานวิจัย แต่มีความรู้สึกชอบงานวิจัย เป็นต้น ส่วนความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่
ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์ หมายถึง อาจารย์เคยและหรือกำลังได้รับสิทธินั้น แต่มีความรู้สึก
ไม่ชอบสิทธินั้น ตัวอย่างเช่น อาจารย์เคยและหรือกำลังได้รับสิทธิให้กำหนดจำนวนชั่วโมงใน
การสอน แต่อาจารย์มีความรู้สึกไม่ชอบสิทธินี้ หรือในอีกกรณีหนึ่ง อาจารย์ไม่เคยได้รับสิทธิ
นั้น แต่มีความรู้สึกชอบสิทธินั้น เช่น อาจารย์ไม่เคยได้รับสิทธิให้กำหนดจำนวนชั่วโมงในการ
สอน แต่อาจารย์มีความรู้สึกชอบสิทธินี้

การวิเคราะห์ความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของ
อาจารย์นอกจากมุ่งเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ทั้งกลุ่มเกี่ยวกับหน้าที่และสิทธิต่าง ๆ ที่
อาจารย์ปฏิบัติและที่อาจารย์ชอบ เพื่อที่จะทราบว่า มีอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างบทบาท
ที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาในรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่และสิทธิต่าง ๆ อย่างไรแล้ว
ยังมุ่งเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์เกี่ยวกับหน้าที่และสิทธิต่าง ๆ ที่อาจารย์ปฏิบัติและที่
อาจารย์ชอบ โดยเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ในกลุ่มต่าง ๆ จำแนกตามสาขาวิชาที่
อาจารย์ทำงาน ตำแหน่งวิชาการ สถานที่ทำงานครั้งแรก อายุ ระยะเวลารับราชการใน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และรายได้ ซึ่งในการศึกษานี้คาดว่า เป็นตัวแปรสำคัญที่มีความสัมพันธ์

กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์ กล่าวคือ เป็นตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ที่มีอิทธิพลกำหนดให้อาจารย์มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาซึ่งเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable)

จากการเปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ทั้งกลุ่มเกี่ยวกับหน้าที่และสิทธิต่าง ๆ ที่อาจารย์ปฏิบัติและที่อาจารย์ชอบ พบว่า อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนามีจำนวนน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนา และเมื่อพิจารณากลุ่มอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาโดยเน้นพิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่และสิทธิต่าง ๆ แล้วพบว่า อาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในกลุ่มหน้าที่สอนมีจำนวนไม่มากและยังมีความแตกต่างกันน้อย อาทิ เตรียมการสอน บรรยายในชั้นเรียน อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน และอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาอื่น ๆ ส่วนการออกและตรวจข้อสอบ ตรวจรายงานประจำภาคหรือตรวจการบ้านนั้น อาจารย์มีความรู้สึกขัดแย้งเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ส่วนการให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษานั้น อาจารย์มีความรู้สึกขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่ให้คำแนะนำในชั้นเรียนทั่วไป ไปแก่นักศึกษาเป็นจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาสำหรับงานวิจัย อาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งการปฏิบัติงานวิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลองและงานวิจัยจากเอกสารมีจำนวนใกล้เคียงกัน อาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในกลุ่มหน้าที่บริหารมหาวิทยาลัยมีจำนวนไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้ มีอาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งเกี่ยวกับการพิจารณานโยบายค่านการบริการงานบุคคล เป็นจำนวนมากที่สุด นอกจากนั้น ได้แก่ ประชุมเรื่องทั่วไป พิจารณานโยบายค่านงบประมาณ และพิจารณานโยบายค่านวิชาการ ประเด็นที่น่าสนใจ คือ มีอาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งการปฏิบัติงานบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ นอกจากนั้น อาจารย์ส่วนใหญ่ยังมีความรู้สึกขัดแย้งการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในกลุ่มหน้าที่บริการทางวิชาการเป็นจำนวนใกล้เคียงกัน เช่น สอนและอบรมทางวิชาการแก่ข้าราชการและประชาชนทั่วไป เป็นอาจารย์สอนพิเศษอุดมมหาวิทยาลัย เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ของศูนย์ให้คำปรึกษาทางวิชาการ ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาทั่ว ๆ

ไป (ไม่ใช่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัย เชียงใหม่) และจัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการ ส่วน การช่วยเหลือในด้านสุขภาพอนามัย และมีส่วนร่วมในงานด้านสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์นั้น อาจารย์มีความรู้สึกชดเชยเล็กน้อยลง

ส่วนสิทธิในเรื่องต่าง ๆ ของอาจารย์นั้น อาจารย์มีความรู้สึกชดเชยระหว่าง สิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบในสิทธิกำหนดเนื้อหาวิชาและวิธีสอน ได้คะแนนและกำหนดวิธีให้ คะแนน และร่วมตัดสินใจนโยบายของภาควิชาเป็นจำนวนไม่มากนัก และอาจารย์มีความรู้สึก ชดเชยเพิ่มมากขึ้นในสิทธิเลือกวิชาที่จะสอน กำหนดจำนวนชั่วโมงในการสอน และร่วมใน กิจกรรมของมหาวิทยาลัย ส่วนสิทธิกำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานในมหาวิทยาลัย ร่วม ตัดสินนโยบายของมหาวิทยาลัย และของคณะนั้น จำนวนอาจารย์ที่มีความรู้สึกชดเชยได้เพิ่ม มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

การวิเคราะห์ทัศนคติของอาจารย์ในกลุ่มต่าง ๆ ซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระ คือ สาขาวิชาที่อาจารย์ทำงาน ตำแหน่งวิชาการ สถานที่ทำงานครั้งแรก อายุ ระยะเวลารับ ราชการในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ รวมทั้งรายได้ และการพิสูจน์สมมติฐานซึ่งทดสอบความ สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระดังกล่าวกับความชดเชยระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ ปรารถนาของอาจารย์ ปรากฏผลสรุปดังนี้

ความชดเชยระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์: สาขาวิชา

สมมติฐานข้อที่ ๑ สาขาวิชาที่มีความสัมพันธ์กับความชดเชยระหว่างบทบาทที่ ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์

๑.๑ มีอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่มีความชดเชยระหว่างหน้าที่ที่ ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบมากกว่าอาจารย์ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีความชดเชยระหว่างหน้าที่ ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ

๑.๒ มีอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่มีความชดเชยระหว่างสิทธิที่ได้รับ และสิทธิที่ชอบมากกว่าอาจารย์ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีความชดเชยระหว่างสิทธิที่ได้รับ และสิทธิที่ชอบ

พิจารณาจากตารางที่ ๒๐ จะเห็นได้ว่าอาจารย์ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ เช่นนี้ทำให้เห็นว่าการคาดหมายเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับผลที่ได้จากการสำรวจ อย่างไรก็ตาม จากการทดสอบไคสแควร์^๑ พบว่า อาจารย์ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบที่มีจำนวนมากกว่าอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบนั้น มิได้มีนัยสำคัญทางสถิติโดยตลอดทุกหน้าที่ ดังนั้นจึงไม่รับรองสมมติฐานข้อ ๑.๑ หรืออาจกล่าวได้ว่า สาขาวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์

เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากตารางที่ ๒๑ อาจารย์ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบก็มีจำนวนมากกว่าอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ ซึ่งมีลักษณะตรงข้ามกับการคาดหมาย เมื่อทดสอบไคสแควร์พบว่า อาจารย์ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบที่มีจำนวนมากกว่าอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบนั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกสิทธิ ด้วยเหตุนี้ จึงไม่รับรองสมมติฐานข้อที่ ๑.๒ หรืออาจกล่าวได้ว่า สาขาวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์

สรุป สาขาวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์ ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ล้วนทำงานในตำแหน่งอาจารย์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ แม้ว่าอาจารย์ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์จะสนใจศึกษาคึกก้นวิธีการต่าง ๆ ที่จะนำเอาความรู้

^๑ Sidney Siegel, "The χ^2 one sample test," in Nonparametric Statistics for the Behavioral Sciences (New York: McGraw-Hill Book Company, 1956), pp. 42-47.

ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน รวมทั้งการรักษาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ แต่อาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์สนใจศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และประวัติความเป็นมาของมนุษย์ก็ตาม แต่อาจารย์ทั้งสองสาขาวิชานี้ก็มีหน้าที่หลักที่ต้องปฏิบัติเหมือนกัน อาทิ สอน ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา วิจัย ช่วยบริหารมหาวิทยาลัย และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม พร้อมทั้งได้รับสิทธิต่าง ๆ ของอาจารย์เหมือนกันอีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๑ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามสาขาวิชา

หน้าที่ต่าง ๆ	อาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่าง หน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ สาขาวิชา		ไคสแควร์ df. = ๑
	วิทยาศาสตร์ (๒๓๐ คน) (%)	สังคมศาสตร์ (๑๑๑ คน) (%)	
<u>งานสอน</u>			
เตรียมการสอน (คำสอน อุปกรณ์ประกอบ การสอน)	๓.๘	๒.๗	N.S.
บรรยายในชั้นเรียน	๕.๒	๒.๗	N.S.
ออกและตรวจข้อสอบ	๒๒.๒	๑๘.๘	N.S.
ตรวจรายงานประจำภาคหรือตรวจการบ้าน	๒๗.๘	๑๕.๓	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชา ที่สอน	๐.๘	๐.๘	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาอื่น ๆ	๒.๕	๓.๒	N.S.
<u>งานให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา</u>			
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา	๓.๕	๑.๘	N.S.
ให้คำแนะนำในปัญหาทั่ว ๆ ไปแก่นักศึกษา	๑๑.๗	๘.๑	N.S.
<u>งานวิจัย</u>			
วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลอง	๑๘.๓	๑๒.๒	N.S.
วิจัยจากเอกสาร	๑๘.๑	๑๒.๒	N.S.
<u>งานบริหาร</u>			
ประชุมเรื่องทั่วไป	๒๕.๒	๒๑.๒	N.S.
พิจารณานโยบายด้านวิชาการ	๑๗.๘	๑๒.๒	N.S.
พิจารณานโยบายด้านการบริหารงานบุคคล	๒๕.๒	๒๒.๕	N.S.
พิจารณานโยบายด้านงบประมาณ	๒๓.๕	๒๐.๗	N.S.

ตารางที่ ๒๑ (ต่อ) เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามสาขาวิชา

หน้าที่ต่าง ๆ	อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่าง หน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ สาขาวิชา		ไคสแควร์ df. = ๑
	วิทยาศาสตร์ (๒๓๐ คน) (%)	สังคมศาสตร์ (๑๑๑ คน) (%)	
<u>งานบริการทางวิชาการแก่สังคม</u>			
สอนและอบรมทางวิชาการแก่ข้าราชการและ ประชาชนทั่วไป	๓๐.๕	๒๐.๗	N.S.
จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการร่วมกับ หน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	๒๓.๘	๑๙.๘	N.S.
จัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการ	๒๓.๑	๒๕.๒	N.S.
ช่วยเหลือในค่านิสิตภาพอนามัย	๑๘.๗	๒๒.๕	N.S.
เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอกมหาวิทยาลัย	๒๙.๕	๒๐.๗	N.S.
เป็นวิทยากรให้หน่วยราชการและองค์กร เอกชนทั่วไป	๒๓.๘	๑๖.๒	N.S.
เป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการให้ หน่วยราชการและองค์กรเอกชน	๒๒.๖	๑๙.๘	N.S.
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาทั่วไป (ไม่ใช่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๖.๕	๒๑.๖	N.S.
เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ของศูนย์ให้คำปรึกษา ทางวิชาการ	๓๐.๘	๑๘.๘	N.S.
ช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ	๒๐.๘	๒๒.๕	N.S.
มีส่วนร่วมในงานค่านิสิตสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	๒๓.๘	๑๘.๘	N.S.

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ตารางที่ ๒๒ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ
จำแนกตามสาขาวิชา

สิทธิต่าง ๆ	อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่าง สิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ		ไคสแควร์ df. = ๑
	สาขาวิชา		
	วิทยาศาสตร์ (๒๓๐ คน) (%)	สังคมศาสตร์ (๑๑๑ คน) (%)	
เลือกวิชาที่จะสอน	๒๖.๒	๑๒.๖	N.S.
กำหนดจำนวนชั่วโมงในการสอน	๓๐.๕	๒๘.๓	N.S.
กำหนดเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	๕.๕	๘.๑	N.S.
ให้คะแนนและกำหนดวิธีให้คะแนน	๕.๖	๘.๕	N.S.
กำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานใน มหาวิทยาลัย	๔๑.๓	๓๕.๑	N.S.
มีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย	๒๐.๐	๑๗.๑	N.S.
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของมหาวิทยาลัย	๔๔.๘	๓๖.๘	N.S.
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของคณะ	๓๘.๓	๓๔.๒	N.S.
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของภาควิชา	๑๓.๕	๑๗.๑	N.S.

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์: ตำแหน่งวิชาการ

สมมติฐานข้อที่ ๒ ตำแหน่งวิชาการมีความสัมพันธ์กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์

๒.๑ มีอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบมากกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ

๒.๒ มีอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบมากกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ

พิจารณาจากตารางที่ ๒๓ แม้ว่าจำนวนอาจารย์ที่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบจะมากกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ที่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบเกือบทุกหน้าที่ แต่เมื่อนำไคสแควร์มาทดสอบความแตกต่างระหว่างจำนวนอาจารย์ และจำนวน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ที่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบรวมทั้งสิ้น ๒๕ หน้าที่แล้ว พบว่า มีหน้าที่ที่มีความแตกต่างระหว่างสองกลุ่มที่มีนัยสำคัญทางสถิติเพียง ๗ หน้าที่เท่านั้น กล่าวคือ วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลอง วิจัยจากเอกสาร ศึกษานโยบายด้านวิชาการ จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการร่วมกับหน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน ช่วยเหลือในค่านูชกาพอนามัย เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอกมหาวิทยาลัย และช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ เนื่องจากจำนวนไคสแควร์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (๗) น้อยกว่าจำนวนไคสแควร์ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (๑๘) อย่างแจ่มชัด ดังนั้น จึงไม่รับสมมติฐานข้อ ๒.๑ หรืออาจกล่าวได้ว่า ตำแหน่งวิชาการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์

ในทำนองเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากตารางที่ ๒๔ จะเห็นได้ว่าในกลุ่มอาจารย์นั้น มีอาจารย์ที่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบเป็นจำนวนมากกว่ากลุ่ม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ที่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับ

และสิทธิที่ขอบทุกสิทธิ จากการทดสอบไคสแควร์ปรากฏว่า ความแตกต่างระหว่างจำนวนอาจารย์และจำนวนผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ขอบที่มีนัยสำคัญทางสถิติมี ๕ สิทธิ คือ สิทธิเลือกวิชาที่จะสอน กำหนดจำนวนชั่วโมงในการสอน ร่วมตัดสินใจนโยบายของมหาวิทยาลัย ของคณะ และของภาควิชา และที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติมี ๔ สิทธิ คือ สิทธิกำหนดเนื้อหาวิชาและวิธีสอน ให้คะแนนและกำหนดวิธีให้คะแนน กำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานในมหาวิทยาลัย และร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

เนื่องจากในการทดสอบความแตกต่างระหว่างจำนวนอาจารย์และจำนวนผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ขอบรวม ๘ สิทธิ นั้น พบว่า ห้าสิทธิมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และอีกสี่สิทธิมีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น เพื่อให้การพิสูจน์สมมติฐานได้ผลสรุปที่แน่ชัดขึ้น จึงได้นำไคสแควร์มาทดสอบความแตกต่างระหว่างจำนวนสิทธิที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (๕) และจำนวนสิทธิที่มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (๔) ผลปรากฏว่า ความแตกต่างระหว่างจำนวนสิทธิทั้งสองกลุ่มนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ฉะนั้น จึงไม่รับรองสมมติฐานข้อที่ ๒.๒ หรืออาจกล่าวได้ว่า ตำแหน่งวิชาการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ขอบของอาจารย์

สรุป แม้ว่าจากการพิสูจน์สมมติฐานจะพบว่า ตำแหน่งวิชาการ ไม่มีความสัมพันธ์กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์ แต่หากพิจารณาในรายละเอียดแล้วอาจกล่าวว่า ตำแหน่งวิชาการมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์บางหน้าที่ กล่าวคือ วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลอง วิจัยจากเอกสาร พิจารณานโยบายด้านวิชาการ จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการร่วมกับหน่วยงานราชการหรือองค์กรเอกชน ช่วยเหลือในค่ายสุขภาพอนามัย เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอกมหาวิทยาลัย และช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ และเช่นเดียวกัน ตำแหน่งวิชาการมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งการได้รับสิทธิของอาจารย์บางสิทธิ คือ สิทธิเลือกวิชาที่จะสอน กำหนดจำนวนชั่วโมงในการสอน ร่วมตัดสินใจนโยบายของมหาวิทยาลัย ของคณะ และของ

ภาควิชา การที่อาจารย์มีความรู้ลึกซึ้งในบทบาทต่าง ๆ เหล่านี้เป็นจำนวนมากกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์นั้น ส่วนหนึ่งอาจเนื่องจากอาจารย์ส่วนใหญ่จะมีอายุ ประสบการณ์ และความมั่นใจในการทำงานไม่มาก ทั้งมีระยะเวลาการทำงานไม่นานและมีตำแหน่งหน้าที่การงานไม่สูงนัก ด้วยเหตุนี้ จึงมักปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาและไม่อาจเลือกปฏิบัติบทบาทที่ปรารถนาได้ ในขณะที่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ส่วนใหญ่จะมีอายุค่อนข้างมาก เป็นผู้ทำงานมานาน มีประสบการณ์ ผลงานชื่อเสียง และมีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ซึ่งช่วยให้มีความมั่นใจและมีความสะดวกในการปฏิบัติงาน กับทั้งมีโอกาสเลือกปฏิบัติบทบาทที่ปรารถนาได้มากอีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๓ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามตำแหน่งวิชาการ

หน้าที่ต่าง ๆ	อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่าง หน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ		ไคสแควร์ df. = ๑
	ตำแหน่งวิชาการ	ตำแหน่งวิชาการ	
	อาจารย์ (๒๒๑ คน) (%)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ (๑๑๘ คน) (%)	
<u>งานสอน</u>			
เตรียมการสอน (คำสอน อุปกรณ์ประกอบการสอน)	๓.๗	๓.๘	N.S.
บรรยายในชั้นเรียน	๕.๘	๒.๕	N.S.
ออกและตรวจข้อสอบ	๒๐.๘	๒๒.๘	N.S.
ตรวจรายงานประจำภาคหรือตรวจการบ้าน	๒๓.๑	๒๕.๘	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน	-	๑.๗	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาอื่น ๆ	๕.๘	๕.๑	N.S.
<u>งานให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา</u>			
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา	๒.๓	๘.๒	N.S.
ให้คำแนะนำในปัญหาทั่ว ๆ ไปแก่นักศึกษา	๑๐.๘	๑๐.๑	N.S.
<u>งานวิจัย</u>			
วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลอง	๒๐.๘	๘.๒	๑๑.๐๓, p < .๐๐๑
วิจัยจากเอกสาร	๒๒.๑	๗.๒	๗.๐๘, p < .๐๑
<u>งานบริหาร</u>			
ประชุมเรื่องทั่วไป	๒๓.๑	๒๒.๓	N.S.
พิจารณานโยบายด้านวิชาการ	๑๕.๘	๘.๓	๓.๘๕, p < .๐๕
พิจารณานโยบายด้านการบริหารงานบุคคล	๒๓.๒	๒๗.๑	N.S.
พิจารณานโยบายด้านงบประมาณ	๒๑.๓	๒๕.๘	N.S.

ตารางที่ ๒๓ (ต่อ) เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซึกแย้งระหว่างหน้าที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามตำแหน่งวิชาการ

หน้าที่ต่าง ๆ	อาจารย์ที่มีความซึกแย้งระหว่าง หน้าที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ		ไคสแควร์ df. = ๑
	ตำแหน่งวิชาการ	ตำแหน่งวิชาการ	
	อาจารย์ (๒๒๑ คน) (%)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ (๑๑๘ คน) (%)	
<u>งานบริการทางวิชาการแก่สังคม</u>			
สอนและอบรมทางวิชาการแก่ข้าราชการและ ประชาชนทั่วไป	๓๑.๗	๑๕.๕	N.S.
จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการร่วมกับหน่วย ราชการหรือองค์กรเอกชน	๒๘.๑	๑๒.๗	๕.๘๑, p < .๐๕
จัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการ	๒๘.๑	๑๖.๑	N.S.
ช่วยเหลือในค่านิสภาพอนามัย	๒๕.๓	๑๐.๑	๖.๕๓, p < .๐๕
เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอกมหาวิทยาลัย	๓๑.๗	๑๗.๘	๓.๘๐, p < .๐๕
เป็นวิทยากรให้หน่วยราชการและองค์กร เอกชนทั่วไป	๒๔.๘	๑๕.๒	N.S.
เป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการให้ หน่วยราชการและองค์กรเอกชน	๒๔.๘	๑๖.๑	N.S.
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาทั่ว ๆ ไป (ไม่ใ้แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๕.๔	๑๖.๕	N.S.
เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ของศูนย์ให้คำปรึกษา ทางวิชาการ	๓๐.๘	๒๐.๓	N.S.
ช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ	๒๘.๑	๗.๖	๑๑.๗๗, p < .๐๐๑
มีส่วนร่วมในงานด้านสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	๒๔.๐	๑๕.๒	N.S.

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ).

ตารางที่ ๒๔ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ
จำแนกตามตำแหน่งวิชาการ

สิทธิต่าง ๆ	อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่าง สิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ		ไคสแควร์ df. = ๑
	ตำแหน่งวิชาการ	ตำแหน่งวิชาการ	
	อาจารย์ (๒๒๑ คน) (%)	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ (๑๑๘ คน) (%)	
เลือกวิชาที่จะสอน	๒๔.๘	๑๐.๒	๖.๑๖, $p < .๐๕$
กำหนดจำนวนชั่วโมงในการสอน	๓๔.๘	๑๖.๑	๖.๘๓, $p < .๐๑$
กำหนดเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	๑๑.๘	๔.๒	N.S.
ให้คะแนนและกำหนดวิธีให้คะแนน	๘.๑	๕.๑	N.S.
กำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานในมหาวิทยาลัย	๓๘.๘	๓๘.๑	N.S.
มีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย	๒๑.๘	๑๔.๘	N.S.
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของมหาวิทยาลัย	๔๘.๘	๒๘.๘	๕.๖๑, $p < .๐๕$
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของคณะ	๔๘.๘	๒๓.๗	๖.๒๘, $p < .๐๕$
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของภาควิชา	๒๐.๐	๕.๑	๘.๘๕, $p < .๐๑$

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์: สถานที่ทำงาน

ครั้งแรก

สมมติฐานข้อที่ ๓ สถานที่ทำงานครั้งแรกมีความสัมพันธ์กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์

๓.๑ มีอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบมากกว่าอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ

๓.๒ มีอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบมากกว่าอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ

พิจารณาจากตารางที่ ๒๕ แม้จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบเกือบทุกหน้าที่ แต่จากการทดสอบไคสแควร์ปรากฏชัดว่า อาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบนั้น มิได้มีนัยสำคัญทางสถิติโดยตลอดทุกหน้าที่ ฉะนั้น จึงไม่รับรองสมมติฐานข้อ ๓.๑ หรืออาจกล่าวได้ว่า สถานที่ทำงานครั้งแรกไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์

เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากตารางที่ ๒๖ แม้จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบมีจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบเกือบทุกสิทธิ แต่เมื่อนำไคสแควร์มาทดสอบความแตกต่างระหว่างจำนวนอาจารย์สองกลุ่มนี้ปรากฏว่า อาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบที่มีจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในหน่วย

งานอื่น ๆ ที่มีความรู้ลึกซึ้งแย่งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบนั้น ไม่นับสำคัญทางสถิติ
เกือบทุกสิทธิ ยกเว้นสิทธิเลือกวิชาที่จะสอนเพียงสิทธิเดียว ดังนั้น จึงไม่รับรองสมมติฐาน
ข้อ ๓.๒ หรืออาจกล่าวได้ว่า สถานที่ทำงานครั้งแรกไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้อื่น ๆ
ระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์

สรุป สถานที่ทำงานครั้งแรกไม่มีความสัมพันธ์กับความซึ้งแย่งระหว่างบทบาทที่
ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์ ยกเว้นสิทธิเลือกวิชาที่จะสอนซึ่งอาจารย์ที่
ทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความรู้ลึกซึ้งแย่งเป็นจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่
ทำงานครั้งแรกในหน่วยงานอื่น ๆ แม้ว่าอาจารย์จะมีสถานที่ทำงานครั้งแรกต่างกัน โดย
อาจารย์กลุ่มหนึ่งทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และอาจารย์อีกกลุ่มหนึ่งทำงาน
ครั้งแรกในหน่วยงานอื่น ๆ ก็ตาม แต่อาจารย์ทั้งสองกลุ่มนี้ก็มีความสัมพันธ์คล้ายคลึงกัน อาทิ
ประมาณครึ่งหนึ่งของอาจารย์ (ร้อยละ ๕๒.๕) เป็นคนภาคเหนือ นอกจากนั้น ยังมีอาจารย์
ที่สำเร็จการศึกษามาจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท (ร้อยละ ๓๐.๘
และ ๑.๕) อีกจำนวนไม่น้อย ด้วยเหตุนี้ อาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
และอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในหน่วยงานอื่น ๆ จึงมีความผูกพันกับท้องถิ่นและความอบอุ่นใจ
ในสถานบันการศึกษาเดิม ประกอบกับมีหน้าที่ซึ่งต้องปฏิบัติร่วมกัน ได้แก่ สอน ใ้คำปรึกษา
แนะนำแก่นักศึกษา วิจัย ร่วมงานบริหารมหาวิทยาลัย และให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
รวมทั้งได้รับสิทธิต่าง ๆ ของอาจารย์เหนือกันด้วย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๕ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามสถานที่ทำงานครั้งแรก

หน้าที่ต่าง ๆ	อาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่าง หน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ สถานที่ทำงานครั้งแรก		ไคสแควร์ df. = ๑
	มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ (๑๘๒ คน) (%)	หน่วยงาน อื่น ๆ (๑๕๗ คน) (%)	
	<u>งานสอน</u>		
เตรียมการสอน (คำสอน อุปกรณ์ประกอบการ สอน)	๕.๘	๑.๓	N.S.
บรรยายในชั้นเรียน	๘.๘	๓.๘	N.S.
ออกและตรวจข้อสอบ	๑๘.๗	๒๒.๘	N.S.
ตรวจรายงานประจำภาคหรือตรวจการบ้าน	๒๕.๘	๒๑.๐	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน	๐.๕	๐.๖	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาอื่น ๆ	๗.๑	๓.๘	N.S.
<u>งานให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา</u>			
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา	๓.๘	๑.๘	N.S.
ให้คำแนะนำในปัญหาทั่ว ๆ ไปแก่นักศึกษา	๑๒.๖	๗.๗	N.S.
<u>งานวิจัย</u>			
วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลอง	๑๗.๕	๑๒.๑	N.S.
วิจัยจากเอกสาร	๒๑.๘	๑๒.๑	N.S.
<u>งานบริหาร</u>			
ประชุมเรื่องทั่วไป	๒๖.๘	๒๑.๐	N.S.
พิจารณานโยบายด้านวิชาการ	๒๐.๓	๑๑.๘	N.S.
พิจารณานโยบายด้านการบริหารงานบุคคล	๒๓.๑	๒๖.๑	N.S.
พิจารณานโยบายด้านงบประมาณ	๒๘.๑	๒๑.๐	N.S.

ตารางที่ ๒๕ (ต่อ) เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามสถานที่ทำงานครั้งแรก

หน้าที่ต่าง ๆ	อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่าง หน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ สถานที่ทำงานครั้งแรก		ไคสแควร์ df. = ๑
	มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ (๑๘๓ คน) (%)	หน่วยงาน อื่น ๆ (๑๕๗ คน) (%)	
<u>งานบริการทางวิชาการแก่สังคม</u>			
สอนและอบรมทางวิชาการแก่ข้าราชการและ ประชาชนทั่วไป	๒๗.๘	๒๗.๘	N.S.
จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการร่วมกับหน่วย ราชการหรือองค์การ เอกชน	๒๘.๑	๑๑.๐	N.S.
จัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการ	๒๒.๕	๒๕.๕	N.S.
ช่วยเหลือในค่านิสิตภาพอนามัย	๑๖.๕	๒๘.๒	N.S.
เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอกมหาวิทยาลัย	๒๘.๐	๒๕.๕	N.S.
เป็นวิทยากรให้หน่วยราชการและองค์การ เอกชน	๒๒.๕	๒๐.๘	N.S.
เป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการให้ หน่วยราชการและองค์การ เอกชน	๒๒.๕	๒๑.๐	N.S.
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาทั่ว ๆ ไป (ไม่ใช่ในนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๒๕.๘	๒๘.๒	N.S.
เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ของศูนย์ให้คำปรึกษา ทางวิชาการ	๒๗.๕	๒๒.๘	N.S.
ช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ	๒๒.๕	๑๘.๑	N.S.
มีส่วนร่วมในงานด้านสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	๒๒.๐	๑๘.๗	N.S.

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ตารางที่ ๒๖ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ
จำแนกตามสถานที่ทำงานครั้งแรก

สิทธิต่าง ๆ	อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่าง สิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ สถานที่ทำงานครั้งแรก		ไคสแควร์ df. = ๑
	มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ (๑๘๒ คน) (%)	หน่วยงาน อื่น ๆ (๑๕๗ คน) (%)	
เลือกวิชาที่จะสอน	๒๔.๗	๑๒.๗	๓.๘๕, $p < .๐๕$
กำหนดจำนวนชั่วโมงในการสอน	๒๗.๔	๒๘.๖	N.S.
กำหนดเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	๑๑.๕	๖.๓	N.S.
ให้คะแนนและกำหนดวิธีให้คะแนน	๘.๒	๗.๐	N.S.
กำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานในมหาวิทยาลัย	๔๔.๕	๓๒.๔	N.S.
มีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย	๒๔.๒	๑๓.๔	N.S.
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของมหาวิทยาลัย	๔๕.๐	๓๘.๘	N.S.
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของคณะ	๓๘.๔	๓๕.๑	N.S.
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของภาควิชา	๑๗.๐	๑๒.๑	N.S.

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์: อายุ

สมมติฐานข้อที่ ๔ อายุมีความสัมพันธ์กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์

๔.๑ อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ มีอายุน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ

๔.๒ อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ มีอายุน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ

พิจารณาจากตารางที่ ๒๗ จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ มีอายุโดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบเกือบทุกหน้าที เมื่อทดสอบ t (หางเดียว) ปรากฏว่า อาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ มีอายุโดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑๔ หน้าที และอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ๑๑ หน้าที ดังนั้น เพื่อให้การพิสูจน์สมมติฐาน ได้ผลสรุปที่แจ่มชัดขึ้น จึงได้นำโคสแควร์มาทดสอบความแตกต่างระหว่างจำนวนหน้าที่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (๑๔) และจำนวนหน้าที่ที่มีความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (๑๑) ผลปรากฏว่า ความแตกต่างระหว่างจำนวนหน้าที่ทั้งสองกลุ่มนี้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงไม่รับรองสมมติฐานข้อ ๔.๑ หรืออาจกล่าวได้ว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาจากตารางที่ ๒๘ จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ มีอายุโดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ จากการทดสอบ t (หางเดียว) พบว่า อาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ มีอายุโดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เกือบทุกสิทธิ จึงรับรองสมมติฐานข้อ ๔.๒ หรืออาจกล่าวได้ว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์

สรุป อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์ แต่อายุมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะเห็นได้ว่าอายุมีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์บางหน้าที่ คือ บรรยายในชั้นเรียน อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาอื่น ๆ วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลอง วิจัยจากเอกสาร พิจารณานโยบายด้านวิชาการ สอนและอบรมทางวิชาการแก่ข้าราชการและประชาชนทั่วไป จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ ร่วมกับหน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน ช่วยเหลือในด้านสุขภาพอนามัย เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอกมหาวิทยาลัย เป็นวิทยากรให้หน่วยราชการและองค์กรเอกชนทั่วไป เป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการให้หน่วยราชการและองค์กรเอกชน ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาทั่ว ๆ ไป (ไม่ใช่แก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในงานด้านสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ อาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้ ซึ่งมีอายุโดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความรู้สึกขัดแย้งนั้น เหตุผลประการหนึ่งอาจเนื่องจากอาจารย์ที่มีอายุน้อยส่วนใหญ่จะเพิ่งสำเร็จการศึกษาและเริ่มค้นทำงาน มีความกระตือรือร้น พร้อมทั้งต้องการผลิตผลงานเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและความก้าวหน้าของตน แต่มักประสบอุปสรรค เช่น ขาดความเข้าใจและประสบการณ์เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน หรือมีความรู้สึกไม่สะดวกเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ หรือมีความรู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนน้อยในการริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ เป็นต้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๗ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่างหน้าที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามอายุ

หน้าที่ต่าง ๆ	อายุโดยเฉลี่ย ของอาจารย์		ความแตกต่าง ของอายุ โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบ ทางเดียว)
	มีความ ซัดแย้ง	ไม่มีความ ซัดแย้ง			
<u>งานสอน</u>					
เตรียมการสอน (คำสอน อุปกรณ์ ประกอบการสอน)	๓๐.๘	๓๔.๔	-๓.๖	๓๒๓	N.S.
บรรยายในชั้นเรียน	๒๘.๗	๓๔.๕	-๕.๘	๓๒๑	๒.๔๕, p < .๐๑
ออกและตรวจข้อสอบ	๓๔.๒	๓๔.๑	๐.๑	๓๑๔	N.S.
ตรวจรายงานประจำภาคหรือตรวจ การบ้าน	๓๓.๘	๓๔.๔	-๐.๕	๒๘๓	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับ สาขาวิชาที่สอน	๓๗.๐	๓๔.๒	๒.๘	๓๒๗	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับ สาขาวิชาอื่น ๆ	๓๐.๗	๓๔.๕	-๓.๘	๒๘๐	๒.๑๑, p < .๐๒๕
<u>งานให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา</u>					
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา	๓๔.๐	๓๔.๓	-๐.๓	๒๘๕	N.S.
ให้คำแนะนำในปัญหาทั่ว ๆ ไปแก่นัก ศึกษา	๓๓.๑	๓๔.๑	-๑.๐	๒๘๘	N.S.
<u>งานวิจัย</u>					
วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลอง	๓๐.๗	๓๔.๘	-๔.๒	๒๕๐	๓.๖๔, p < .๐๐๐๕
วิจัยจากเอกสาร	๒๘.๘	๓๕.๓	-๕.๕	๒๘๘	๔.๓๒, p < .๐๐๐๕

ตารางที่ ๒๗ (ต่อ) เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซึกแย้งระหว่างหน้าที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามอายุ

หน้าที่ต่าง ๆ	อายุโดยเฉลี่ย ของอาจารย์		ความแตกต่าง ของอายุ โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบ ทางเดียว)
	มีความ ซึกแย้ง	ไม่มีความ ซึกแย้ง			
งานบริหาร					
ประชุมเรื่องทั่วไป	๓๔.๑	๓๔.๘	-๐.๗	๒๖๑	N.S.
พิจารณาโยบายด้านวิชาการ	๓๑.๑	๓๕.๔	-๔.๓	๒๖๙	๓.๘๓, p < .๐๐๐๕
พิจารณาโยบายด้านการบริหาร งานบุคคล	๓๔.๔	๓๔.๙	-๐.๕	๒๓๘	N.S.
พิจารณาโยบายด้านงบประมาณ	๓๔.๑	๓๔.๘	-๐.๗	๒๓๐	N.S.
งานบริการทางวิชาการแก่สังคม					
สอนและอบรมทางวิชาการแก่ ข้าราชการและประชาชนทั่วไป	๓๖.๘	๓๕.๖	-๒.๘	๒๒๗	๒.๗๗ p < .๐๐๕
จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ ร่วมกับหน่วยราชการหรือ องค์กรเอกชน	๓๑.๕	๓๘.๕	-๗.๐	๒๓๑	๔.๘๑, p < .๐๐๐๕
จัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการ	๓๓.๑	๓๔.๙	-๑.๘	๒๒๓	N.S.
ช่วยเหลือในค้ำสุภาพอนามัย	๓๒.๑	๓๕.๘	-๓.๗	๒๒๖	๒.๗๙, p < .๐๐๕
เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอก มหาวิทยาลัย	๓๒.๒	๓๕.๕	-๓.๓	๒๑๙	๓.๒๒, p < .๐๐๕
เป็นวิทยากรให้หน่วยราชการและ องค์กรเอกชนทั่วไป	๓๒.๘	๓๕.๗	-๒.๙	๒๒๑	๒.๖๖, p < .๐๐๕
เป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะ กรรมการให้หน่วยราชการและ องค์กรเอกชน	๓๒.๙	๓๕.๘	-๒.๙	๒๐๗	๒.๖๒, p < .๐๐๕

ตารางที่ ๒๗ (ต่อ) เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามอายุ

หน้าที่ต่าง ๆ	อายุโดยเฉลี่ย ของอาจารย์		ความแตกต่าง ของอายุ โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบ ทางเดียว)
	มีความ ขัดแย้ง	ไม่มีความ ขัดแย้ง			
งานบริการทางวิชาการแก่สังคม (ต่อ)					
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา ทั่ว ๆ ไป (ไม่ใช่แก่นักศึกษาของ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๓๓.๑	๓๕.๕	-๒.๔	๒๒๐	๒.๑๑, $p < .๐๕$
เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ของศูนย์ ให้คำปรึกษาทางวิชาการ	๓๓.๔	๓๕.๒	-๑.๘	๒๐๑	N.S.
ช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ	๓๒.๑	๓๕.๘	-๓.๘	๒๒๒	๓.๒๗, $p < .๐๐๕$
มีส่วนร่วมในงานด้านสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	๓๒.๗	๓๔.๗	-๒.๐	๒๑๒	๑.๘๔, $p < .๐๕$

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๔ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ
จำแนกตามอายุ

สิทธิต่าง ๆ	อายุโดยเฉลี่ย ของอาจารย์		ความแตกต่าง ของอายุ โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบ ทางเดียว)
	มีความ ซัดแย้ง	ไม่มีความ ซัดแย้ง			
เลือกวิชาที่จะสอน	๓๐.๓	๓๕.๒	-๕.๙	๓๑๗	๔.๗๘, p < .๐๐๐๕
กำหนดจำนวนชั่วโมงในการสอน	๓๒.๑	๓๔.๙	-๒.๘	๓๐๓	๓.๒๑, p < .๐๐๕
กำหนดเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	๓๐.๔	๓๔.๖	-๔.๒	๓๑๓	๓.๑๘, p < .๐๐๕
ให้คะแนนและกำหนดวิธีให้คะแนน	๓๓.๓	๓๔.๒	-๐.๙	๓๑๖	N.S.
กำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานใน มหาวิทยาลัย	๓๓.๑	๓๔.๙	-๑.๘	๒๗๓	๒.๐๒, p < .๐๕
มีส่วนร่วมในกิจกรรมของ มหาวิทยาลัย	๓๒.๘	๓๔.๘	-๒.๐	๒๘๕	๑.๘๐, p < .๐๕
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของ มหาวิทยาลัย	๓๓.๑	๓๕.๖	-๒.๕	๒๗๑	๒.๗๒, p < .๐๐๕
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของคณะ	๓๒.๕	๓๖.๐	-๓.๕	๒๘๖	๔.๐๓, p < .๐๐๐๕
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของภาค วิชา	๓๐.๗	๓๕.๒	-๔.๕	๓๐๘	๓.๘๘, p < .๐๐๐๕

N.S. = not significance (ไม่มีความสำคัญทางสถิติ)

ความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์: ระยะเวลารับ
ราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สมมติฐานข้อที่ ๕ ระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความสัมพันธ์
กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์

๕.๑ อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ มีระยะ
เวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่น้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่
ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ

๕.๒ อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ มีระยะเวลา
รับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่น้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและ
สิทธิที่ชอบ

พิจารณาจากตารางที่ ๒๕ จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่
ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ มีระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ยน้อยกว่า
อาจารย์ที่ไม่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ จากการทดสอบ t (ทาง
เดียว) พบว่า อาจารย์ที่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ มีระยะเวลา
รับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่าง
หน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ๑๒ หน้าที่ และอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
๑๓ หน้าที่ ดังนั้น จึงไม่รับรองสมมติฐานข้อที่ ๕.๑ หรืออาจกล่าวได้ว่า ระยะเวลารับราชการ
ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้อลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่
ชอบของอาจารย์

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากตารางที่ ๓๐ พบว่า อาจารย์ที่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้ง
ระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ มีระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ย
น้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ เพื่อนำ t (ทางเดียว)
มาทดสอบ ปรากฏว่า อาจารย์ที่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ มีระยะ
เวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มีความรู้ลึกซึ้งขัดแย้ง
ระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกสิทธิ จึงรับรองสมมติฐาน

ข้อ ๕.๒ หรืออาจกล่าวได้ว่า ระยะเวลาบริหารการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเชิงระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์

สรุป ระยะเวลาบริหารการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเชิงระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติต่อหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์ แต่ระยะเวลาบริหารการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเชิงระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์ และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะเห็นว่า ระยะเวลาบริหารการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเชิงในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์บางหน้าที่ คือ บรรยายในชั้นเรียน อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาอื่น ๆ วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลอง วิจัยจากเอกสาร พิจารณานโยบายด้านวิชาการ สอนและอบรมทางวิชาการแก่ข้าราชการและประชาชนทั่วไป จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการร่วมกับหน่วยงานราชการหรือองค์กรเอกชน จัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการ ช่วยเหลือในด้านสุขภาพอนามัย เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอกมหาวิทยาลัย เป็นวิทยากรให้หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนทั่วไป และช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ อาจารย์ที่มีระยะเวลาบริหารการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีน้อยนั้น ส่วนหนึ่งจะเพิ่งเริ่มทำงาน อีกส่วนหนึ่งเคยทำงานในหน่วยงานอื่น ๆ มาก่อน แต่อาจารย์ทั้งสองกลุ่มนี้ก็ควรปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ อาจารย์เหล่านี้จึงต้องระวังตัวและเกิดความรู้สึกไม่สะดวกในการปฏิบัติงาน และถ้ามีปัญหาในการทำงานเกิดขึ้นด้วยแล้ว ก็ยิ่งเกิดความท้อใจและรู้สึกมีความขัดแย้งในปฏิบัติหน้าที่

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒๕ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามระยะเวลาบริหารราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หน้าที่ต่าง ๆ	ระยะเวลาบริหารราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ยของอาจารย์		ความแตกต่างของระยะเวลาบริหารราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบทางเดียว)
	มีความขัดแย้ง	ไม่มีความขัดแย้ง			
งานสอน					
เตรียมการสอน (คำสอน อุปกรณ์ประกอบการสอน)	๕.๕	๖.๘	-๑.๓	๓๒๒	N.S.
บรรยายในชั้นเรียน	๕.๕	๖.๕	-๑.๐	๓๒๐	๒.๒๓, p < .๐๒๕
ออกและตรวจข้อสอบ	๖.๗	๖.๗	-	๓๑๓	N.S.
ตรวจรายงานประจำภาคหรือตรวจการบ้าน	๖.๕	๖.๗	๐.๒	๒๕๒	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาที่สอน	๘.๐	๖.๘	๑.๒	๓๒๒	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับสาขาวิชาอื่น ๆ	๕.๗	๗.๐	-๑.๓	๒๘๘	๒.๒๒, p < .๐๒๕
งานให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา					
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา	๗.๕	๖.๗	๑.๒	๓๑๒	N.S.
ให้คำแนะนำในปัญหาทั่ว ๆ ไปแก่นักศึกษา	๖.๓	๖.๗	-๐.๔	๒๘๗	N.S.
งานวิจัย					
วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้องทดลอง	๕.๕	๗.๓	-๑.๘	๒๘๘	๕.๓๐, p < .๐๐๐๕
วิจัยจากเอกสาร	๕.๗	๗.๒	-๑.๕	๒๘๘	๓.๘๘, p < .๐๐๐๕

ตารางที่ ๒๕ (ต่อ) เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่างหน้าที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หน้าที่ต่าง ๆ	ระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ยของอาจารย์		ความแตกต่างของระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ย	df.	t (ทดสอบทางเดียว)
	มีความซัดแย้ง	ไม่มีความซัดแย้ง			
งานบริหาร					
ประชุมเรื่องทั่วไป	๖.๕	๖.๕	-	๒๖๐	N.S.
พิจารณาโยบายด้านวิชาการ	๕.๖	๗.๓	-๑.๗	๒๖๔	๒.๖๔, $p < .๐๐๕$
พิจารณาโยบายด้านการบริหารงานบุคคล	๖.๕	๖.๕	-	๒๓๗	N.S.
พิจารณาโยบายด้านงบประมาณ	๗.๐	๖.๘	๐.๒	๒๒๕	N.S.
งานบริการทางวิชาการแก่สังคม					
สอนและอบรมทางวิชาการแก่ข้าราชการและประชาชนทั่วไป	๕.๗	๗.๕	-๑.๗	๒๒๖	๒.๕๕, $p < .๐๐๕$
จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการร่วมกับหน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน	๕.๓	๗.๖	-๒.๓	๒๓๐	๓.๘๘, $p < .๐๐๐๕$
จัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการ	๕.๘	๗.๒	-๑.๔	๒๒๒	๒.๓๒, $p < .๐๒๕$
ช่วยเหลือในด้านสุขภาพอนามัย	๕.๖	๗.๑	-๑.๕	๒๒๕	๒.๒๘, $p < .๐๒๕$
เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอกมหาวิทยาลัย	๕.๕	๗.๖	-๒.๒	๒๑๘	๓.๕๐, $p < .๐๐๐๕$
เป็นวิทยากรให้หน่วยราชการและองค์กรเอกชน	๕.๗	๗.๓	-๑.๖	๒๒๐	๒.๖๖, $p < .๐๐๕$

ตารางที่ ๒๕ (ต่อ) เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่างหน้าที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามระยะเวลาบริหารในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หน้าที่ต่าง ๆ	ระยะเวลาบริหาร ราชการใน มหาวิทยาลัย เชียงใหม่โดย เฉลี่ยของ อาจารย์		ความแตกต่าง ของระยะเวลา บริหารใน มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบ ทางเดียว)
	มีความ ซัดแย้ง	ไม่มีความ ซัดแย้ง			
งานบริการทางวิชาการแก่สังคม (ต่อ)					
เป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการให้หน่วยราชการและองค์การเอกชน	๖.๕	๗.๐	-๐.๕	๒๐๖	N.S.
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาทั่ว ๆ ไป (ไม่ใช่ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๖.๒	๗.๑	-๐.๙	๒๑๘	N.S.
เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการ ของศูนย์ให้คำปรึกษาทางวิชาการ	๖.๒	๗.๑	-๐.๙	๒๐๐	N.S.
ช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ	๕.๗	๗.๘	-๑.๑	๒๒๑	๒.๗๑, $p < .๐๐๕$
มีส่วนร่วมในงานค้นคว้าสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	๖.๐	๖.๕	-๐.๕	๒๑๑	N.S.

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ตารางที่ ๓๐ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ
จำแนกตามระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หน้าที่ต่าง ๆ	ระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ยของอาจารย์		ความแตกต่างของระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบทางเดียว)
	มีความขัดแย้ง	ไม่มีความขัดแย้ง			
เลือกวิชาที่จะสอน	๔.๕	๓.๓	-๒.๔	๓๑๒	๔.๘๐, p < .๐๐๐๕
กำหนดจำนวนชั่วโมงในการสอน	๕.๔	๓.๒	-๑.๘	๓๐๒	๓.๕๐, p < .๐๐๐๕
กำหนดเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	๔.๒	๓.๑	-๒.๙	๓๑๒	๓.๕๘, p < .๐๐๐๕
ให้คะแนนและกำหนดวิธีให้คะแนน	๕.๘	๖.๘	-๐.๘	๓๑๕	N.S.
กำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานในมหาวิทยาลัย	๖.๓	๖.๘	-๐.๕	๒๗๒	N.S.
มีส่วนร่วมในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย	๖.๑	๖.๘	-๐.๘	๒๘๔	N.S.
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของมหาวิทยาลัย	๕.๘	๓.๘	-๑.๘	๒๓๐	๓.๓๗, p < .๐๐๐๕
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของคณะ	๕.๖	๓.๘	-๒.๒	๒๘๕	๔.๕๘, p < .๐๐๐๕
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของภาควิชา	๔.๖	๓.๓	-๒.๗	๓๐๗	๔.๐๘, p < .๐๐๐๕

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์: รายได้

สมมติฐานข้อที่ ๒ รายได้มีความสัมพันธ์กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์

๒.๑ อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ มีรายได้น้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มี ความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ

๒.๒ อาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ มีรายได้น้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มี ความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ

พิจารณาจากตารางที่ ๓๑ จะเห็นได้ว่าอาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ มีรายได้โดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มี ความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ เมื่อทดสอบ t (ทางเดียว) ปรากฏว่า อาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ มีรายได้โดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มี ความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียง ๑๑ หน้าที่ ส่วนที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติถึง ๑๔ หน้าที่ ดังนั้น จึงไม่รับรองสมมติฐานข้อ ๒.๑ หรืออาจกล่าวได้ว่า รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความ รู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์

เช่นเดียวกัน เมื่อพิจารณาจากตารางที่ ๓๒ พบว่า อาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ มีรายได้โดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มี ความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ จากการทดสอบ t (ทางเดียว) ปรากฏว่า อาจารย์ที่มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ มีรายได้โดยเฉลี่ยน้อยกว่าอาจารย์ที่ไม่มี ความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกือบทุกสิทธิ ดังนั้น จึงรับรองสมมติฐานข้อ ๒.๒ หรืออาจกล่าวได้ว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับความ รู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์

สรุป รายได้ไม่มีความสัมพันธ์กับความ รู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์ แต่รายได้มีความสัมพันธ์กับความ รู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์ จากการพิจารณารายละเอียดการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของอาจารย์ พบว่า

รายได้มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเชิงบวกในการเตรียมการสอน บรรยายในชั้นเรียน วิจัยใน
 สนามหรือวิจัยในห้องทดลอง วิจัยจากเอกสาร วิจารณ์นโยบายด้านวิชาการ จัดประชุม
 หรือสัมมนาทางวิชาการร่วมกับหน่วยราชการหรือองค์กรเอกชน ช่วยเหลือในด้านสุขภาพ
 อนามัย เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอกมหาวิทยาลัย เป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะกรรมการ ใน
 หน่วยราชการและองค์กรเอกชน ช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในงาน
 ด้านสื่อสารมวลชน เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การที่อาจารย์ที่มีรายได้น้อยมีความรู้สึก
 เชิงบวกในการปฏิบัติหน้าที่เหล่านี้เป็นจำนวนมากกว่าอาจารย์ที่มีรายได้มากนั้น อาจเนื่องมาจาก
 ส่วนใหญ่ของอาจารย์ที่มีรายได้นี้นั้นจะมีอายุไม่มาก ตำแหน่งหน้าที่การงานไม่สูง รวมทั้งมี
 ประสบการณ์ในการทำงานจำกัด จึงมีความกังวลใจและไม่อาจปฏิบัติงานได้เต็มที่ ผลงานก็มี
 น้อยลง ยิ่งไปกว่านั้น ถ้าอาจารย์มีหน้าที่ต้องเลี้ยงดูครอบครัวก็ยิ่งเพิ่มความกดดันใจมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓๑ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ.
จำแนกตามรายได้

หน้าที่ต่าง ๆ	รายได้โดยเฉลี่ย ของอาจารย์		ความแตกต่าง ของรายได้ โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบ ทางเดียว)
	มีความ ซัดแย้ง	ไม่มีความ ซัดแย้ง			
<u>งานสอน</u>					
เตรียมการสอน (คำสอน อุปกรณ์ประกอบการสอน)	๓๑๖๖.๙	๓๗๕๐.๘	-๕๘๓.๙	๓๖๑	๑.๘๘, p < .๐๕
บรรยายในชั้นเรียน	๒๘๕๐.๐	๓๗๗๓.๘	-๙๒๓.๘	๓๑๘	๓.๒๓, p < .๐๐๕
ออกและตรวจข้อสอบ	๓๘๓๓.๖	๓๖๑๕.๘	๓๑๘.๒	๓๑๑	N.S.
ตรวจรายงานประจำภาคหรือ ตรวจการบ้าน	๓๘๑๒.๕	๓๗๘๗.๑	-๓๘๔.๖	๒๘๓	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยว กับสาขาวิชาที่สอน	๓๗๕๐.๐	๓๖๘๘.๕	๕๐.๕	๓๒๘	N.S.
อ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยว กับสาขาวิชาอื่น ๆ	๓๑๘๘.๙	๓๗๗๒.๖	-๖๒๓.๗	๒๘๘	N.S.
<u>งานให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา</u>					
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษา	๓๓๖๑.๑	๓๖๘๑.๘	-๓๒๐.๗	๓๑๐	N.S.
ให้คำแนะนำในปัญหาทั่ว ๆ ไป แก่นักศึกษา	๓๓๖๘.๓	๓๖๕๗.๓	-๒๘๙.๐	๒๘๕	N.S.
<u>งานวิจัย</u>					
วิจัยในสนามหรือวิจัยในห้อง ทดลอง	๓๑๖๘.๕	๓๘๘๘.๘	-๗๒๐.๓	๒๘๘	๑.๗๖, p < .๐๕
วิจัยจากเอกสาร	๒๘๕๖.๘	๓๘๘๘.๘	-๑๐๑.๐	๒๘๖	๓.๖๗, p < .๐๐๕

ตารางที่ ๓๑ (ต่อ) เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างหน้าที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามรายได้

หน้าที่ต่าง ๆ	รายได้โดยเฉลี่ย ของอาจารย์		ความแตกต่าง ของรายได้ โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบ ทางเดียว)
	มีความ ขัดแย้ง	ไม่มีความ ขัดแย้ง			
งานบริหาร					
ประชุมเรื่องทั่วไป	๓๖๖๘.๘	๓๘๑๕.๕	-๑๔๖.๖	๒๕๘	N.S.
พิจารณาโยบายด้านวิชาการ	๓๑๗๔.๖	๓๘๗๓.๘	-๗๙๘.๓	๒๖๖	๒.๑๗, $p < .๐๒๕$
พิจารณาโยบายด้านการบริหาร งานบุคคล	๓๖๒๗.๒	๓๘๔๕.๘	-๒๑๘.๖	๒๓๕	N.S.
พิจารณาโยบายด้านงบประมาณ	๓๖๒๒.๘	๓๘๑๗.๘	-๒๙๕.๐	๒๖๗	N.S.
งานบริการทางวิชาการแก่สังคม					
สอนและอบรมทางวิชาการแก่ ข้าราชการและประชาชนทั่วไป	๓๓๕๗.๘	๓๘๗๔.๓	-๕๑๖.๕	๒๒๕	N.S.
จัดประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ ร่วมกับหน่วยราชการหรือ องค์การเอกชน	๓๐๘๒.๒	๔๑๐๕.๗	-๑๐๒๓.๕	๒๒๘	๔.๐๘, $p < .๐๐๐๕$
จัดแสดงนิทรรศการทางวิชาการ	๓๒๑๒.๕	๓๗๐๘.๕	-๔๙๖.๐	๒๓๑	N.S.
ช่วยเหลือในค่านิสิตพยาบาล ช่วยเหลือในค่านิสิตพยาบาล	๓๒๗๘.๘	๔๐๘๐.๘	-๘๐๒.๐	๒๒๘	๒.๑๘, $p < .๐๒๕$
เป็นอาจารย์สอนพิเศษนอก มหาวิทยาลัย	๓๑๖๓.๐	๔๐๘๑.๕	-๙๑๘.๕	๒๑๘	๒.๘๐, $p < .๐๐๕$
เป็นวิทยากรให้หน่วยราชการและ องค์การเอกชนทั่วไป	๓๕๕๓.๘	๓๘๘๓.๕	-๓๒๙.๗	๒๑๘	N.S.
เป็นกรรมการและที่ปรึกษาคณะ กรรมการให้หน่วยราชการ และองค์การเอกชน	๓๑๕๔.๑	๔๐๒๒.๘	-๘๖๘.๗	๒๐๘	๒.๘๕, $p < .๐๐๕$

ตารางที่ ๓๑ (ต่อ) เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความซัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบ
จำแนกตามรายได้

หน้าที่ต่าง ๆ	รายได้โดยเฉลี่ย ของอาจารย์		ความแตกต่าง ของรายได้ โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบ ทางเดียว)
	มีความ ซัดแย้ง	ไม่มีความ ซัดแย้ง			
งานบริการทางวิชาการแก่สังคม (ต่อ)					
ให้คำแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาทั่ว ๆ ไป (ไม่ใช่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่)	๓๒๒๘.๒	๓๘๘๑.๓	-๒๒๒.๑	๒๑๘	N.S.
เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการของศูนย์ให้คำปรึกษาทางวิชาการ	๓๔๖๔.๐	๓๘๐๘.๒	-๔๔๔.๒	๑๘๘	N.S.
ช่วยเหลืองานของสมาคมต่าง ๆ	๓๐๑๒.๘	๔๖๔๑.๘	-๑๖๒๘.๐	๒๒๐	๓.๓๑, $p < .๐๐๐๕$
มีส่วนร่วมในงานค้นคว้าวิจัย เช่น วิจัย โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์	๓๑๒๑.๘	๓๘๘๗.๘	-๘๖๖.๐	๒๑๐	๒.๘๑, $p < .๐๐๕$

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓๒ เปรียบเทียบอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบ
จำแนกตามรายได้

สิทธิต่าง ๆ	รายได้โดยเฉลี่ย ของอาจารย์		ความแตกต่าง ของรายได้ โดยเฉลี่ย	df.	ค่า t (ทดสอบ ทางเดียว)
	มีความ ขัดแย้ง	ไม่มีความ ขัดแย้ง			
เลือกวิชาที่จะสอน	๓๑๒๓.๘	๓๘๓๓.๘	-๗๐๘.๘	๓๑๕	๒.๑๑, p < .๐๒๕
กำหนดจำนวนชั่วโมงในการสอน	๓๐๔๑.๗	๔๐๒๖.๒	-๙๗๘.๕	๓๐๑	๔.๑๒, p < .๐๐๐๕
กำหนดเนื้อหาวิชาและวิธีสอน	๒๗๓๓.๘	๓๘๐๕.๘	-๑๐๗๑.๕	๓๑๑	๔.๓๘, p < .๐๐๐๕
ให้คะแนนและกำหนดวิธีให้คะแนน	๓๒๖๓.๐	๓๗๔๓.๕	-๕๓๐.๕	๓๑๘	N.S.
กำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงาน ในมหาวิทยาลัย	๓๒๒๒.๐	๓๕๘๐.๘	๔๑.๖	๒๗๑	N.S.
มีส่วนร่วมในกิจกรรมของ มหาวิทยาลัย	๓๓๗๓.๘	๓๗๔๖.๕	-๔๐๘.๕	๒๘๓	N.S.
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของ มหาวิทยาลัย	๓๒๕๖.๕	๔๒๔๘.๓	-๙๙๑.๘	๒๖๘	๓.๓๘, p < .๐๐๐๕
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของ คณะ	๓๑๘๓.๘	๔๐๘๓.๘	-๘๐๐.๐	๒๘๘	๓.๓๘, p < .๐๐๐๕
มีส่วนร่วมตัดสินใจนโยบายของ ภาควิชา	๒๗๔๐.๒	๓๘๓๓.๘	-๑๐๙๓.๖	๓๐๖	๕.๖๖, p < .๐๐๐๕

N.S. = not significance (ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ)

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ อาทิ สาขาวิชา ตำแหน่งวิชาการ สถานที่ทำงานครั้งแรก อายุ ระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และรายได้ ซึ่งผู้ศึกษาคาดว่ามีความสัมพันธ์กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์ซึ่งเป็นตัวแปรตามนั้น ปรากฏว่า ตัวแปรอิสระเหล่านี้มีอิทธิพลไม่มากนักในการกำหนดความแตกต่างของความรู้สึกขัดแย้งในการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ ที่เห็นได้ชัด คือ อาจารย์ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และอาจารย์ในสาขาวิชาสังคมศาสตร์ อาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่และอาจารย์ที่ทำงานครั้งแรกในหน่วยงานอื่น ๆ มีความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบไม่แตกต่างกันทุกหน้าที่ แต่ตำแหน่งวิชาการ อายุ ระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และรายได้ มีอิทธิพลมากขึ้นต่อความรู้สึกขัดแย้งระหว่างหน้าที่ที่ปฏิบัติและหน้าที่ที่ชอบของอาจารย์ ในเรื่องสิทธิของอาจารย์ก็เช่นเดียวกัน สาขาวิชาและสถานที่ทำงานครั้งแรกก็ไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์ ส่วนตำแหน่งวิชาการ อายุ ระยะเวลารับราชการในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และรายได้ มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกขัดแย้งระหว่างสิทธิที่ได้รับและสิทธิที่ชอบของอาจารย์เกือบทุกสิทธิ

แม้ว่าตัวแปรต่าง ๆ ที่นำมาศึกษานี้ จะมีความสัมพันธ์กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์ไม่มากนักก็ตาม แต่ตัวแปรเหล่านี้ก็เป็นคุณสมบัติเบื้องต้นของอาจารย์ที่ผู้สนใจศึกษามหาวิทยาลัยควรทราบ นอกจากนี้ ผู้สนใจศึกษามหาวิทยาลัยควรพิจารณาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจมีความสัมพันธ์กับความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์ เพื่อช่วยให้เข้าใจบทบาทของอาจารย์ได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น ระดับการศึกษา ความรู้สึกของอาจารย์ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อเพื่อนร่วมงาน และต่อนักศึกษา อาจารย์ที่มีตำแหน่งบริหารและอาจารย์ที่ไม่มีตำแหน่งบริหาร เป็นต้น

การวิเคราะห์ความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนาของอาจารย์ในบทนี้ นอกจากจะวิเคราะห์โดยการทดสอบสมมติฐานแล้ว ยังได้วิเคราะห์โดยการสอบถามความรู้สึกของอาจารย์ในเรื่องต่าง ๆ ประกอบด้วย กล่าวคือ สอบถามว่าอาจารย์พอใจการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยหรือไม่ มีความรู้สึกมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่หรือไม่ และ

ต้องการย้ายไปทำงานหน่วยงานอื่นหรือไม่ ผลจากการสอบถามปรากฏว่า อาจารย์ส่วนใหญ่
 ระบุว่าพอใจการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย (ร้อยละ ๔๘.๘) และมีความรู้สึกมั่นคงในตำแหน่ง
 หน้าที่ที่กำลังปฏิบัติ (ร้อยละ ๔๑.๘) และไม่ต้องการย้ายไปทำงานหน่วยงานอื่น ๆ (ร้อยละ
 ๙๓.๐) นอกจากนั้น ยังได้สอบถามอาจารย์ด้วยว่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานหรือไม่ ผลปรากฏ
 ว่า ประมาณหนึ่งในสามของกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ (ร้อยละ ๓๖.๙) ระบุว่ามีปัญหา และมี
 อาจารย์ครึ่งหนึ่ง (ร้อยละ ๕๔.๘) ที่ระบุว่าไม่มีปัญหา ส่วนอาจารย์ที่ไม่ระบุคำตอบ
 (ร้อยละ ๑๓.๔) มีไม่มากนัก จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่างอาจารย์ที่มีปัญหาปรากฏว่า มี
 อาจารย์ที่มีปัญหาในการปฏิบัติงานวิจัย (ร้อยละ ๕๗.๘) เป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมา คือ
 งานบริหาร (ร้อยละ ๓๒.๕) งานบริการการวิชาการแก่สังคม (ร้อยละ ๒๙.๘) งานสอน
 (ร้อยละ ๒๕.๕) ส่วนการให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษานั้น มีอาจารย์ที่ระบุว่ามีปัญหา
 (ร้อยละ ๑๔.๔) เป็นจำนวนน้อยที่สุด ซึ่งทั้งนี้จะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับข้อสรุปสมมติฐานข้าง
 ต้นที่พบว่า มีอาจารย์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ที่มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาท
 ที่ปรารถนาไม่มากนัก อย่างไรก็ตาม จำนวนอาจารย์ที่มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติ
 อยู่และบทบาทที่ปรารถนาอาจทวีเพิ่มขึ้นได้ในอนาคต ถ้าหากปัญหาต่าง ๆ ที่อาจารย์ประสบ
 ในปัจจุบันอันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อาจารย์มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาท
 ที่ปรารถนาไม่ได้รับการเอาใจใส่แก้ไข การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของอาจารย์นอกจากจะเป็น
 ความรับผิดชอบโดยตรงของอาจารย์เองแล้ว ยังเป็นความรับผิดชอบของบุคคลที่มีความ
 สัมพันธ์ใกล้ชิดกับการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ อาทิ ผู้บริหาร และนักศึกษา ทั้งนี้ เพราะการ
 ที่อาจารย์มีความขัดแย้งระหว่างบทบาทที่ปฏิบัติอยู่และบทบาทที่ปรารถนา นอกจากจะเป็น
 อุปสรรคในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ของอาจารย์แล้ว ยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนา
 มหาวิทยาลัย และต่อการพัฒนาประเทศในท้ายที่สุดด้วย